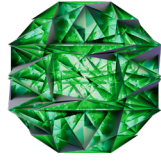
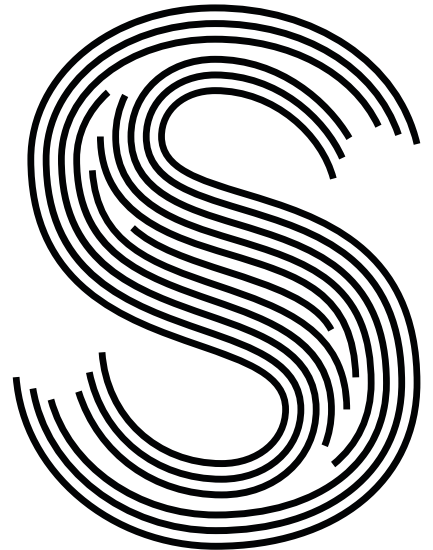

BILLY
WOODS

Podcast

Muž bez tváře a bez kompromisů. Přijíždí legenda rapového undergroundu Billy Woods.

Když bylo rapperovi Billymu Woodsovi kolem dvaceti let, usmyslel si, že založí undergroundový hiphopový label, natočí pro něj skvělou desku a pak už všechno tak nějak půjde samo. Místo rychlé cesty na vrchol ho ale čekaly dvě dekády válek s očekáváním mainstreamových posluchačů i tastemakerů. Billy Woods to nikdy nevzdal, po těch dvaceti letech zůstala spousta nekompromisní, inovativní hudby, která nikdy nezapadala do přednastavených škatulek.

Rok 2003, kdy Billy Woods založil svůj label Backwood Studioz a vydal debutovou desku Camouflage, je v dynamickém světě hip hopu už opravdu historie. 21 let poté je už drtivá většina rapperů, kteří vládli tehdejšími žebříčkům dávno za zenitem, zatímco z Billyho Woodse je dnes po zásluze undergroundová legenda a může se pochlubit jednou z nejpozoruhodnějších rapových diskografií 21. století. Najdeme v nich sólové desky i kolaborativní alba s kultovními projekty Armand Hammer, Super Chron Flight Brothers nebo The Reavers.

Woods se narodil ve Washingtonu D.C. v polovině sedmdesátých let. Matka původem z Jamajky byla profesorkou literatury, jeho otec zase spisovatel, který pocházel ze Zimbabwe, kde se účastnil války za nezávislost. Právě v africké zemi strávil Woods nejujtější dětství. „Chtěl jsem být od mala spisovatelem, a nebo někým jako byl Che Guevara, někdo, kdo odstartuje revoluci,“ vzpomínal Billy Woods před rokem v rozhovoru pro deník Guardian a rap se ukázal být ideální kombinací k naplnění těchto dvou zdánlivě protikladných snů. Pomohl mu stát se revolucionářem a spisovatelem v jedné osobě.

Když se na konci osmdesátých let po smrti otce vrátil Billy Woods s matkou do New Yorku, zamiloval si rapové revolucionáře Public Enemy a o jeho budoucnosti bylo rozhodnuto. Na rapové scéně se začal pohybovat v polovině devadesátek, tehdy se připeletl k partě kolem kultovních Cannibal Ox, jejichž člen Vordul Mega ho vzal pod svá ochranná křídla.

Začátek nultých let byl v New Yorku zajímavým a inspirativním obdobím pro undergroundový a nezávislý rap. Po průlomu Kanye Westa se chvíli zdálo, že by trendy v žánru mohli udávat zvukoví inovátoři a experimentátoři jako MF Doom nebo právě Cannibal Ox. Byl to ale jen chvilkový sen.

Woods založil vydavatelství Backwoodz Studioz, ale horko těžko se držel nad vodou. Od starších kolegů dostal radu, že raději než vystupovat sólo, měl by se přidat k nějaké skupině. Nejprve se tedy stal členem rapového all-star teamu The Reavers, z něhož se v polovině nulté dekády oddělil ve dvojici s kamarádem Priviledgem do projektu Super Chron Flight Brothers.

Když už to vypadalo, že je konečně čeká průlom, těsně před vydáním desky Cape Verde v roce 2010 parťák Priviledge záhadně zmizel a naděje se záhy rozplynuly. Tehdy se prý Billy woods zabejčil a rozhodl se, že už nikdy nebude dělat žádné kompromisy. Výsledkem bylo v roce 2013 syrové sólové album History Will Absolve Me nazvané podle citátu Che Guevary. Reflektuje na něm svoji roli Afroameričana jako společenského outsidera, který věří, že historie mu jednou splatí všechny dluhy, zatím mu ale nezbyvá nic jiného než být naštvaný.

Ve Woodsových textech se odráží jeho láska k volným asociacím a surreálnímu proudu myšlenek, ale je v nich patrný samozřejmě také jeho široký intelektuální rozhled. V jednom tracku se tak klidně potkávají odkazy na etnologa Davida Attenborougha, spisovatele Williama Burroughse a devadesátkový newyorský rap. Jinde si v tracku podávají ruce jeho oblíbení spisovatelé Kurt Vonnegut, Franz Kafka a Joseph Conrad. A v dalším tracku třeba cituje panafrické marxisty nebo anarchistické myslitele. Woodsova flow i stavba vět jsou nepolapitelné, volnomyšlenkářské a inovativní. Rapper, který se nerad fotí a na oficiálních fotkách si nechává tvář zásadně rozmazávat, jako kdyby byl vždy o krok přes svými posluchači a své texty jim předkládal jako puzzle, které si musí složit, aby ho správně vstřebali.

Woods je skvělým průvodcem dnešní Ameriky svírané vnitřními konflikty. Deska Aethiopes z roku 2022 je meditací nad tím, co znamená černá a bílá kultura, hluboká témata a dobové paradoxy ale Woods podává vždy s poukazem ke svému vlastnímu osudu, a nebo současnosti. Někdy se ale také nečekaně uvolní a velká témata musí ustoupit těm zcela civilním. Skvělé album Maps natočené před dvěma lety s producentem Kenny Segalem je jakýmsi halucinačním cestováním deníkem, který Woods zapisoval během svého turné a velkou roli v něm překvapivě hraje i gastronomie.

Poslední roky zažívá Billy woods konečně nárůst zájmu o svoji tvorbu a zároveň chrlí další a další desky a projekty. Za zmínku rozhodně stojí duo Armand Hammer, v němž se potkal s rapperem, který si říká Elucide a společně natáčí výjimečné desky ve stylu avantgardního rapu, třeba letošní We Buy Diabetic Strips.

Billy woods se objevil na albu rockerů Algiers a na jeho desce pro změnu hostoval Samuel T. Herring z Future Islands. Po čtyřicítce se Woods definitivně etabloval v první lize alternativní hudby, objíždí velké festivaly a sklízí nadšení fanoušků, jako když se na konci července objevil na brněnském Popmesse, kde vystoupil pod hlavičkou Armand Hammer v nekompromisním, radikálním setu.

Není žádné překvapení, že k Billymu Woodsovi se teď hlásí mladá generace rapových fajnšmekrů, kteří se naučili oceňovat experimenty a poslouchat pořádně texty. Woodsova cesta nakonec skončila přesně tam, kde chtěl, byť se tam dostal trochu oklikou a dnes jeho příběhům konečně naslouchá celý svět, jak si kdysi vysnil.

Karel Veselý
publicista